

Отже, розвиток ринку іпотеки в Україні великою мірою залежить від вдосконалення законодавчої бази та фінансово-кредитної системи, економічного зростання, стабільності цін та обмінного курсу, розвитку інфраструктури ринку.

1. Офіційний сайт Національного Банку України // <http://bank.gov.ua/>. 2. Джурилюк Л. // Проблеми розвитку іпотечного кредитування в Україні та можливі шляхи їх вирішення (враховуючи світовий досвід)// Дослідження та матеріали ЗМІ// 12.21.2006 <http://www.kraina2.org.ua/material/1391/>. 3. Мігорян О.Д. Ключові проблеми розвитку іпотечного кредитування в Україні та можливі шляхи їх вирішення http://www.rusnauka.com/25_DN_2008/Economics/28775.doc.htm. 4. Дворук В.В. Аналіз, проблеми та перспективи розвитку іпотечного кредитування <http://intkonf.org/>. 5. Іпотечне кредитування: проблеми та перспективи розвитку в Україні: інформаційно-аналітичні матеріали // За заг. ред. канд. екон. наук Кірсєва О.І. – К: Центр наукових досліджень НБУ, 2004. – 104 с. 6. <http://news.finance.ua/ua/>.

Л.К. Кукушкін,
студент.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. П.А. Гориславець

ДОСЛІДЖЕННЯ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ ТА ОСНОВНІ АНТИКРИЗОВІ ЗАХОДИ В УМОВАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

Дефолт американських позичальників запустив механізм фінансової кризи, але не є його основною причиною. У 2002–2004 рр. банки США масово видавали кредити на будівництво та купівлю житла неблагонадійним позичальникам. Перевірку їхньої кредитоспроможності фінустанови звели до найпростішої процедури. Так званих subprime mortgage (низькоякісні кредити з високим ризиком неповернення) американські банки видали на суму \$2,3 трлн. (20 % усієї американської іпотеки). На першому етапі кредитування умови були доволі вигідними, позика – за фіксованою ставкою 4–5 %. Згідно з умовами більшості кредитних договорів через рік–два відсотки переводили у розряд плаваючих ставок з підвищенням у два-три рази.

Багато американців були не в змозі виплачувати дорогі кредити, країною прокотилася хвиля дефолтів. За даними Асоціації іпотечних банків США, на липень 2007 року загальний обсяг неповернень за житловими кредитами становив 2,73 %, у секторі subprime – 16,95 %. На ринок нерухомості одразу було викинуто мільйони квадратних метрів проблемного житла, ціни різко впали. Близько сотні банків і фінансових компаній США заявили про можливе припинення діяльності. American Home Mortgage Investment Corp. довелося звільнити 6 тисяч працівників. Американська керуюча компанія Bear Sterns втратила \$ 1,6 млрд. активів одного зі своїх хедж-фондів. Наприкінці липня — на початку серпня кілька європейських фондів заявили про збитки, деякі зовсім закрилися. На початок жовтня загальні втрати великих інвестбанків (Merryl Lynch, Citigroup, Morgan Stanley, Goldman Sachs тощо) становили \$20 млрд. [1]. За підрахунками Bloomberg, через іпотечну і кредитну кризу світові фінансові компанії вже втратили понад \$500 млрд. [2]. Інвестиційний банк Goldman Sachs ще в березні прогнозував, що внаслідок глобальної кредитної кризи збитки банків і компаній у всьому світі досягнуть \$1,2 трлн.

Для виправлення ситуації були вжиті такі заходи урядами країн:

1) 1 жовтня Сенат США схвалив виділення \$ 700 млрд. на скуповування інвестиційних облігацій, що знецінилися через неповернення іпотечних кредитів.

2) ЦБ розвинених країн активно вливають гроші у фінансові ринки.

3) Уряди Франції, Бельгії, Нідерландів, Люксембургу та Ісландії витратили EUR18,2 млрд. на викуп акцій банківсько-страхової групи Fortis, фінансової компанії Dexia і банку Glitnir, що перебувають на межі банкрутства.

4) Мінфін України розглядає можливість розміщення в банках вільних коштів на єдиному казначейському рахунку, вихідне сальдо якого на 21.09 становило 16,78 млрд. грн. [1].

В умовах вітчизняної економіки для пом'якшення негативних наслідків глобальної фінансової кризи необхідно використовувати такі антикризові заходи:

1) Хеджування ризиків. Банки могли уникнути втрат, якби в Україні було поширене хеджування валютних ризиків. На ринках

розвинених країн уже давно прогнозують курси валют за допомогою похідних фінансових інструментів. В Україні курс долара залежить одразу від кількох чинників: розміру експортної виручки, настроїв населення, дій НБУ на міжбанку тощо. Тому обов'язкові договори на купівлю-продаж валюти вітчизняні банкіри просто не укладатимуть (щоб не прогоріти на втратах від курсових коливань), тоді як необов'язкові не виконуватимуться. Нині значно важливіше хеджувати кредитні ризики банків, ніж валютні.

2) У законопроекті "Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України" передбачено комплекс заходів щодо посилення фінансово-бюджетної дисципліни, захисту прав вкладників банків та поліпшення стану платіжного балансу. Створити за рахунок понадпланових надходжень від приватизації державного майна у 2008 році та надходжень цих коштів у повному обсязі у 2009 році, а також цільового розміщення державних цінних паперів Стабілізаційний фонд [3].

3) Прийняття Постанови НБУ від 11 жовтня 2008 р. № 319 «Про додаткові заходи щодо діяльності банків» [4].

4) Переглянути бюджетну політику щодо видатків, забезпечити державні і корпоративні фінансові зобов'язання за зовнішніми запозиченнями, стабілізувати національну валюту, збільшити державне фінансування будівництва доріг і мостів.

5) Отримання кредиту МВФ у розмірі \$16,5 млрд. [5].

1. *Контракты* / № 40 від 06-10-2008// http://kontrakty.com.ua/show/ukr/full_main/382008.html. 2. *Bloomberg* // http://www.bloomberg.com/apps/news?pid=20601170&refer=special_report&sid=anUDEEEP1_M0. 3. <http://www.president.gov.ua/documents/8517.html>. 4. http://www.bank.gov.ua/Inf_mat/Of_Pov/2008/11.10.2008_319.htm. 5. *Контракты* / № 44 від 3-11-2008// http://kontrakty.com.ua/show/ukr/full_main/442008.html.